

Statssekretær Janne Sjelmo Nordås, Notodden 15. mai 2008

Nye virkemidler for entreprenører

Lysbilde 1

Takk for invitasjonen

Artig å være i Notodden. Notodden har en spennende historie

- særlig med tanke overgangen fra et industristed til en kommune med et mangfoldig næringsliv.

Glad for at noen tar initiativ og lager til møteplasser som denne. Viktig med arenaer der ildsjeler, gründere, representanter fra virkemiddelapparatet og andre kan møtes. Slike møteplasser skaper rom for kreativitet og nytenking.

Lysbilde 2

Felles mål

- Entreprenørskap
- Levedyktige og attraktive lokalsamfunn

2 Kommunal- og regionaldepartementet

Skal i dette innlegget snakke om

- Hvorfor regjeringen arbeider for å stimulere til mer entreprenørskap
- Handlingsplanen for mer entreprenørskap blant kvinner som regjeringen lanserte i februar, og særlig å vektlegge nye tiltak i denne
- Er ikke kommet hit bare for å snakke *til* dere, men også for å snakke *med* dere. Ønsker dialog der jeg kan få innspill rundt det å stimulere til entreprenørskap.

Vi har felles mål!

Temaet i dag er entreprenørskap – altså utvikling og etablering av ny virksomhet – det å bruke sine evner og kompetanse og skape noe selv.

Regjeringen, Telemark fylkeskommune og Notodden kommune har samme overordnede mål på dette området: Å stimulere til økt entreprenørskap, blant annet fordi dette er et viktig verktøy for bosetting og for å skape levedyktige samfunn og næringsliv:

- Notodden Kommune: "Notodden skal være attraktiv for folk og næringsliv." Et av hovedmålene i den langsiktige kommuneplanen for Notodden. Der forteller kommunen at den ønsker å "*Stimulere utvikling av entreprenørskap og innovasjon, og motivere innbyggerne til å skape noe selv uavhengig av bakgrunn og forutsetninger.*"[1]

- Telemark fylkeskommune: TFK har som mål at Telemark skal være ”*et godt sted både å bo og arbeide, og et attraktivt område å flytte til og starte ny virksomhet i.*”[2]

- For Kommunal- og regionaldepartementet, som det er for Telemark fylkeskommune og Notodden kommune, er det å *skape gode rammevilkår for entreprenørskap viktig for at folk skal kunne ha mulighet til å skape en spennende jobb der de ønsker å bo.* Vi ser entreprenørskap som avgjørende for verdiskaping og bosetting i hele landet.

Å bygge entreprenørskapskultur

I bunnen for dette ligger også et annet aspekt: Det handler om holdninger, ja, jeg vil bruke begrepet kultur. Det handler om å bygge en kultur for entreprenørskap: Gjennom nettverk som Roser fra Telemark[3], møteplasser som denne og om holdninger - særlig blant kvinner og unge. Dette er også noe av grunnen til at vi er samlet her i dag.

Tradisjonelt har mange av innbyggerne i Notodden vært arbeidstakere i industrien, og byen har gått gjennom en stor omstilling. I de samme byggene som den gang huset industriarbeidere, er det i dag en levende næringspark med en rekke ulike bedrifter fra forskjellige bransjer. Dette vitner om et spennende kulturelt skifte. Jeg håper en entreprenørskapskultur vil slå enda sterkere rot i regionen.

[1] Notodden kommune: *Kommuneplan - Langsiktig del - 2007/2018. Langsiktige mål for samfunnsutviklingen og overordnet kommunal strategi*

[2] <http://www.telemark-fk.no/>, under menypunktet Næringsutvikling

[3] Er initiativtaker og arrangør til seminaret

Lysbilde 3

Å fremme gode holdninger til entreprenørskap, og da særlig blant kvinner, er et av målene med **Handlingsplan for meir entreprenørskap blant kvinner** som regjeringen la frem i februar. Samarbeid 7 departement. Ambisiøs plan, som inneholder tidfestede mål og 12 konkrete tiltak.

Hvorfor er det laget en egen handlingsplan for entreprenørskap blant kvinner? -

- I 2007 var 33 pst av de som startet egen bedrift i Norge kvinner
- Kvinner er generelt underrepresenterte i næringslivet i Norge
- Regjeringen ønsker å bidra til en samfunnsutvikling der vi på lik linje drar nytte av ressursene til både kvinner og menn. Å utnytte deler av den humane kapitalen og ressursene i befolkningen, er ikke godt nok.
- Kvinner skaper ofte andre type arbeidsplasser enn menn, for eksempel innrettet mot konsumentvaremarkedet, kunstneriske virksomheter, forretningsmessig tjenester, helse og velvære og design. Menn starter ofte bedrifter innen forretningsmessige tjenester, transport, og i større grad er basert på teknologi.[1]
- Ved at flere kvinner starter egne bedrifter der de bor, vil lokalsamfunn bli tilført nye spennende arbeidsplasser og få økt attraktivitet.
- At flere kvinner skaper egne bedrifter vil bidra til mer likestilling, mangfold og demokrati i næringslivet.
- Kvinner starter i større grad enn menn levebrødsforetak, gjerne som supplement til

annet arbeid. Dette gir seg utslag i at kvinner oftere etablerer enkeltpersonforetak, og sjeldnere er heltidstilsatte i bedriften.

[1] Handlingsplan for meir entreprenørskap blant kvinner

Lysbilde 4

Mål: Flere kvinner skal bli entreprenører!

- Regjeringens mål: Innen 2013 skal kvinnedelen av nye entreprenører være minst 40 prosent
- KRDs mål: Innen 2013 skal 40 prosent av KRDs næringsrettede virkemiddel gå til kvinner

Hvordan oppnå dette?

- Styrke kvinners vilkår for å etablere og utvikle bedrifter og skape vekstbedrifter
- Få flere kvinner inn i eksisterende og nye program - mobilisere

Til sammen **12 konkrete tiltak**

Foto: Handlingsplan for meir entreprenørskap blant kvinner/Trend Isaksen

4 Kommunal- og regionaldepartementet

Målsetting med planen – overordnet

Generelt bedre rammevilkårene for kvinner som entreprenører.

40 pst av nye entreprenører skal være kvinner innen 2013

40 pst av KRDs næringsretta virkemiddel til kvinner innen 2013

Lysbilde 5

Oversikt over tiltakene	
1.	Rett til svangerskapspengene og foreldrepenger med 100 prosent dekning inntil 6 G for selvstendig næringsdrivende.
2.	Ny støtteordning for små nyetablerte vekstbedrifter i det distriktpolitiske virkeområdet (NyVekst).
3.	Førsterket prioritering av kvinner i virkemiddelapparatet (Innovasjon Norge, Noregs forskningsråd og SIVA) – felles tekst i tildelingsbrev og mål for prosentdel kvinner.
4.	Førsterket satsing på nettverkskreditt i regi av Innovasjon Norge.
5.	Førsterket kvinnesatsing i Innovasjon Norge.
6.	Ny kvinnesatsing i VRI-programmet (Virkemidler for regional innovasjon) til Norges forskningsråd.
7.	Ny kvinnesatsing i Inkubatorprogrammet til SIVA.
8.	Førsterket vekt på målgruppene kvinner og ungdom i forvaltningen av regionale utviklingsmidler.
9.	Ny mentorordning for unge etablerere i regi av Innovasjon Norge.
10.	Førsterket satsing på førstelinjetjeneste for næringsutvikling i kommunene.
11.	Satsing for å få flere menn til å ta ut mer av fedrekvoten.
12.	Nytt forskningsprogram om entreprenørskap og kvinner som entreprenører.

5 Kommunal- og regionaldepartementet

Konkrete tiltak

Planen inneholder som nevnt 12 tiltak

Mange av disse blir iverksatt gjennom det offentlige virkemiddelapparat: Innovasjon Norge, SIVA og Norges Forskningsråd.

Jeg vil ikke gå i detalj om hvert enkelt tiltak, men trekke fram noen:

1. Svangerskaps- og foreldrepenger – full dekning fra 1. juli

Tidligere hadde selvstendig næringsdrivende rett til 65 prosent dekning, og mange tegnet tilleggsforsikringer for å oppnå full dekning.

Har vært en sentral utfordring som bl.a. har gjort at unge gründere har tenkt seg om flere ganger før de har startet bedrift.

Fra 1. juli får selvstendig næringsdrivende 100 prosent dekning.

2. Nyvekst – ordning for distriktsbedrifter i vekst

Ny støtteordning for bedrifter i det distriktpolitiske virkeområder. Skal gjennomføres i regi av Innovasjon Norge.

Finansieringsordning som kan gi driftsstøtte til nyetablerte vekstbedrifter – bedrifter med et klart vekstpotensial. Dette ikke en bred ordning som vil treffe mange, men en ordning med høye kvalitetskrav. NB: Kvinner er ikke et seleksjonskriterie i denne

ordningen, men det er et mål at minst 40 prosent av midlene skal gå til kvinner.

3. Mentorordning for ungdom

Innovasjon Norge skal i 2008 utvikle mentorordning for å styrke kompetanse og skape trygghet hos unge etablerere. Skal i 2008 gjennomføres piloter, kvinner skal være en prioritert målgruppe.

Til sammen skal tiltakene:

Legge bedre til rette for å kombinere familieliv med oppstart av egen bedrift

Øke kvinners tilgang på kompetanse, nettverk og kapital.

Fremme gode holdninger til kvinner som entreprenører og entreprenørskap blant kvinner.

Styrke koordineringen og samarbeidet blant virkemiddelapparatet og offentlige instanser, både lokalt, regionalt og nasjonalt.

Målet er at summen av de 12 tiltakene skal medvirke til å markant styrke entreprenørskap blant kvinner i Norge

– og at 40 pst av nye entreprenører er kvinner innen 2013.

Målene kan kun bli nådd i et samspill med virkemiddelaktørene SIVA, Innovasjon Norge og Forskningsrådet. Og sammen med fylkeskommuner, kommuner og andre som arbeider for økt entreprenørskap og næringsutvikling.

Lysbilde 6

Hvordan er realiteten?

Handlingsplanen ønsker å bedre rammevilkårene, ja rett og slett å forbedre hverdagen for kvinner som starter egen bedrift. For det er ikke til å stikke under en stol at mange opplever dette som en stor utfordring. Departementer får rett som det er henvendelser fra gründere som beskriver ulike problemstillinger, for eksempel

- utfordringer rundt utforming av søknader og forretningsplaner
- problemer med å skaffe tilstrekkelig kapital
- vansker med å orientere seg i virkemiddelapparatet, noen føler de faller mellom ulike stoler

I Soria Moria-erklæringen skriver regjeringen at ”Det offentlige virkemiddelapparatet skal styrkes og være en fleksibel partner, ikke et byråkratisk hinder for næringslivet.”[1]

Vil understreke at de offentlige virkemidlene er ment som et supplement til det private markedet. En del av virkemidlene rettet mot de som starter bedrifter med vekstpotensial og som representerer noe nytt. Men jeg er opptatt av at alle gründere bør få den hjelpen de trenger slik at deres søknader kan bli vurdert.

Det er spennende at det i Telemark de siste 10 årene har blitt samarbeidet om å satse på de regionale etablererkontorene[2], som Øst-Telemark Etablerersenter med kontor i her Notodden. De lokale og regionale etablererkontorene har en viktig rolle i å tilby veiledning på veien mot egen virksomhet.

Kommunene har i mange år vært aktive næringsutviklere. I 2005-2007 ble prosjektet ”Kommunene som førstelinjetjeneste for småskala næringsutvikling”, eller ”Kommuneprosjektet” gjennomført i til sammen 47 kommune (samarbeid KRD, IN, LMD, KS). Det gikk ut på å styrke kommunen ytterligere som næringspolitisk aktør, blant annet i møte med etablerere. Målet er at kommunene skal møte næringsaktører i kommunen på en god måte, og være tettere knyttet til Innovasjon Norge og andre aktører innen næringsutvikling.[3] Prosjektet videreføres nå, med Innovasjon Norge som operatør.

[1] Soria Moria erklæringen

[2] Telemarkforskning ”Nyetableringer i Telemark”, Arbeidsrapport 9/2008 s. 10

[3] Fra Telemark deltok kommunene Bø, Nome og Sauherad (Midt-Telemark)

Lysbilde 7

Veien videre

- Ny stortingsmelding 2009
- KRD ønsker innspill:
 - utfordringer
 - gode erfaringer

7 Kommunal- og regionaldepartementet

Invitere til dialog

Har beskrevet målene for regjeringens satsing på kvinnelig entreprenørskap, og noen utfordringer tilknyttet dette.

Ønsker innspill fra dere som jeg kan ta med meg videre - bl.a. til arbeidet med en ny stortingsmelding for distrikts- og regionalpolitikk nå planlegges.

Ønsker å spille på deres erfaringer og kompetanse i dette arbeidet.

Avslutning

Håper de ulike aktørene som er samlet nytter dagen til å etablere et tettere samarbeid for i fellesskap å styrke entreprenørskap i regionen. Spent på fortsettelsen – hva som kommer ut av det videre samarbeidet.

Mitt håp er at flere, og særlig ungdom og kvinner, får utnyttet sitt potensial, levd ut sine gründerdrømmer, og gjennom dette bidra til å skape vekst i Notodden og i landet ellers.

Regjeringen lovet i Soria Moria-erklæringen å ha ”hjarte for heile landet”.

Å stimulere til entreprenørskap gjør at vi får et større mangfold, attraktive lokalsamfunn over hele landet. Dette arbeidet har høy prioritert, og vil ha høy prioritet i den neste stortingsmeldingen.